

**POWIATOWY PROGRAM PROFILAKTYCZNY
W ZAKRESIE UDZIELANIA SPECJALISTYCZNEJ POMOCY
ORAZ PROMOWANIA I WDRAŻANIA PRAWDŁOWYCH
METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI
W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ DOMOWĄ
NA LATA 2025 -2028**

marzec 2025 r.

SPIS TREŚCI:

Wstęp.....	3
I. Przemoc domowa – diagnoza zjawiska w powiecie świdnickim	3
II. Prawne uwarunkowania Programu	19
III. Miejsce profilaktyki w systemie przeciwdziałania przemocy domowej	21
IV. Uzasadnienie realizacji Programu	21
V. Cele Programu i obszary działania	24
VI. Adresaci Programu	24
VII. Oczekiwane efekty realizacji Programu	24
VIII. Monitoring i ewaluacja Programu	24
IX. Finansowanie Programu	25
Załączniki:	
Nr 1. Harmonogram realizacji celów szczegółowych/działań	26
Nr 2. Sprawozdanie z realizacji działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową za .....rok.....	31

WSTĘP

W myśl maksymy Hipokratesa – Morbum evitare quam curare facilius est (łac. lepiej zapobiegać niż leczyć) – program został poświęcony w szczególności profilaktyce przemocy domowej

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, spełniając określone funkcje względem niego, w tym m.in. zaspokajają potrzebę bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku i uznania, przekazuje obowiązujące w społeczeństwie normy i wzorce zachowań oraz wartości. Kształtuje ona człowieka i przygotowuje go do życia w społeczeństwie, stanowi system wewnętrznych powiązań, w których wszyscy członkowie wzajemnie na siebie oddziałują, pozostając w dynamicznej równowadze, a jakakolwiek zmiana wpływa na jego całość. Przemoc w rodzinie zaburza tę homeostazę, doprowadzając do wielu patologii. W celu niedoprowadzania do zakłóceń harmonii w rodzinie należy podejmować działania profilaktyczne mające na celu m.in. zapobieganiu niewłaściwym wzorcom wychowawczym.

Zjawisko przemocy domowej dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego zapobieganie mu powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. służby zdrowia, pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, placówek oświatowych, policji, sądów czy związków wyznaniowych i Kościołów. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska, jednak działając osobno nie doprowadzą do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy występującej wewnątrz rodzin. Zintegrowanie wszystkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań Programu Profilaktycznego daje szansę stworzenia jednolitej procedury wsparcia osób uwikłanych w przemoc oraz zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy. Jednym z podstawowych warunków osiągnięcia tego celu jest zintegrowanie środowiska przy realizacji poszczególnych celów zawartych w Programie.

Uchwalenie Programu to zadanie wynikające z art. 6 ust.3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, który nakłada na samorządy powiatowe obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Stanowi on też ważny element w kreowaniu polityki społecznej i przeciwdziałaniu przemocy w naszym powiecie.

I. PRZEMOC DOMOWA – DIAGNOZA ZJAWISKA W POWIECIE ŚWIDNICKIM

Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu świdnickiego, została oparta o dane za lata 2021 -2023, które zostały pozyskane z poszczególnych jednostek powiatu świdnickiego, tj. Ośrodków Pomocy Społecznej, Sądów, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, szkół ponadpodstawowych, Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Rodzinnej. Ponadto poniższe opracowanie zostało oparto o dane i sugestie zawarte w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdnickiego na lata 2021 – 2026”.

Precyzyjne oszacowanie skali zjawiska przemocy wobec dzieci mieszkających na terenie powiatu świdnickiego i nie tylko, jest bardzo trudne, ze względu na nieujawnione akty przemocy wobec nich. Na taki stan rzeczy szczególny wpływ mają takie czynniki jak:

- poczucie wstydu dziecka zarówno w środowisku szkolnym jak i domowym;
- obawa przed konsekwencjami za ujawnienie danych osoby stosującej przemoc;

- niewystarczający zakres wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej;
- poczucie lojalności wobec członków środowiska domowego.

Bardzo istotnym jest również system zależności, jaki występuje między dzieckiem a rodzicami odpowiedzialnymi za jego utrzymanie, a zagrożenie życia lub zdrowia ze strony osób decydujących o jego przetrwaniu może powodować traumę na całe życie.

Ponadto ważnym jest tu czynnik będący skutkiem przekazu kulturowego wciąż obecnego w naszym środowisku, a mianowicie strach przed uzyskaniem miana „donosiciela”.

Warto dodać, że istotną rolę w procesie szacowania skali zjawiska przemocy wobec małoletnich, odgrywają przedstawiciele placówek oświatowych. Szkoła jest bowiem miejscem, gdzie dziecko uczęszcza regularnie. Stąd, symptomy świadczące o pogarszającym się stanie fizycznym/psychicznym dziecka są łatwe do zaobserwowania. W środowisku szkolnym psycholog i pedagog odgrywają ważną rolę w życiu uczniów. Ich kompetencje oraz doświadczenie umożliwiają wykrywanie i diagnozowanie problemów emocjonalnych i społecznych dziecka. Dzięki swym umiejętnościom dostrzegają szereg niepokojących zmian w funkcjonowaniu dziecka, takich jak: trudności w nauce, niechęć do uczestnictwa w zajęciach, izolacja społeczna, że itp. Należy podkreślić, że przedstawiciele oświaty to grupa zawodowa, której (w zakresie profilaktyki) należy bez wątpienia udzielić stosownego wsparcia, w zależności od zgłaszanych potrzeb, tak aby liczba nieujawnionych aktów przemocy wobec dziecka była coraz mniejsza.

Warto również wspomnieć o narzędziu, które w swoisty sposób daje możliwość określenia wiarygodnej skali zjawiska przemocy wobec dzieci, na danym terenie. Wspomnianym narzędziem jest procedura „Niebieskie Karty”, której intensywność występowania w powiecie świdnickim przedstawia się następująco:

Tab. 1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty w latach 2021, 2022 i 2023

Rodzaj działania	Wskaźnik	2021	2022	2023	
Realizacja procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty	Liczba wszczętych w roku procedur "Niebieska Karta" tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę w powiecie	503	525	403	
	Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	ogółem:	712	742	676
		w tym: ze względu na problem przemocy psychicznej:	655	695/	602
		w tym: ze względu na problem przemocy fizycznej:	388	404	394

		w tym; ze względu na problem przemocy seksualnej:	15	11	7
		w tym; ze względu na problem zaniedbania nieletnich:	3	9	32
		w tym: pozostałe formy przemocy:	4	7	13
	Liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”		2043	1782	1606
	Liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”	ogółem:	905	934	917
		w tym kobiety	607	614	574
		w tym mężczyźni	130	132	110
		w tym dzieci	169	188	233
		OPS Świebodzice	0	3	4
		GOPS Marcinowice	0	2	2
		MOPS Świdnica	99	100	142
		OPS Jaworzyna Śl.	1	2	1
		GOPS Dobromierz	20	24	12
		OPS Żarów	22	30	39
		GOPS Świdnica	13	10	19
		OPS Strzegom	14	17	14

Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu świdnickiego.

Z danych ujętych w tabeli nr 1 wynika że:

- w okresie od 2021 r. do 2023 r. na terenie powiatu świdnickiego wypełniono 1431 formularzy „Niebieskiej Karty – A”;
- liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynosiła w powyższym okresie – 2130; w tym najwięcej dotyczyło przemocy psychicznej – 1952 tj. 91,6% rodzin, następnie przemocy fizycznej – 1186 tj. 55,7% rodzin, dalej zaniedbania nieletnich – 44 tj. 0,02% rodzin, przemocy seksualnej – 33 rodzin i pozostałe formy przemocy – 24 rodzin.
Warto zauważyć, że przemocy fizycznej często towarzyszy przemoc psychiczna, a obserwujący ją dzieci są również osobami doznającymi przemocy. Należy tutaj podkreślić, iż zgodnie z konwencją stambulską (...) *dzieci są ofiarami przemocy domowej, również jako świadkowie (...)*;
- liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie wynosi łącznie 5431 i można zauważyć od 2021 r. powolny spadek tj. najwięcej osób doświadczyło przemocy w 2021 r. – 2043 tj. 37,6% ogółu, w 2022 r. – 1782 tj. 32,8% i w 2023 r. – 1606 tj. 29,6%. Z danych pozyskanych z gmin wynika, że największy spadek odnotowano w gminie Strzegom gdzie w 2021 r. liczba osób objętych procedurą wyniosła 508, w 2022 r. – 377, a w 2023 r. – 146;
- największy odsetek osób doświadczających przemocy stanowią kobiety, łącznie 1795 tj. 65% ogółu krzywdzonych, odpowiednio w 2021 r. było to – 607 kobiet, w 2022 r. – 614 kobiety, w 2023 r. – 574 kobiet;
- mężczyźni stanowią 13,4% ogółu krzywdzonych;
- bardzo niepokoi wysoki odsetek dzieci doświadczających przemocy – łącznie 590 w analizowanym okresie i liczba dzieci doświadczających przemocy rośnie. Podczas gdy w 2021 r. w powiecie było to 169 dzieci, w 2022 r. 188 to w 2023 r. ta liczba wzrosła do 233 czyli w ciągu trzech lat zaobserwowano wzrost o 27,5 punktów procentowych. I gdy udział dorosłych wśród osób doznających przemocy spada to udział dzieci rośnie. Najwięcej krzywdzonych dzieci jest w Świdnicy – 341, potem w gminach: Żarów – 91 i Dobromierz – 56;
- nie ma w naszym powiecie gminy gdzie nie krzywdziłoby się dzieci, ale najmniej dzieci doznawało przemocy w gminach: Jaworzyna Śląska i Marcinowice odpowiednio po 4 osoby w analizowanych latach.

Przedstawiciel Sądu w osobie kuratora sądowego rodzinnego i/lub kuratora sądowego dla dorosłych może wchodzić w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, który powołuje Grupy Diagnostyczno – Pomocowe do realizacji zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”. Uzasadnionym przypadkiem dla powołania do Grupy Diagnostyczno - Pomocowej kuratora sądowego jest sprawowany w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” nadzór lub dozór kuratora. Zespoły Diagnostyczno - Pomocowe tworzone w indywidualnych przypadkach rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” pomagają uzyskać większy dostęp do informacji oraz umożliwiają ich wymianę wśród członków grupy. Dają jednak przede wszystkim możliwość dzielenia się zadaniami pomiędzy członkami grupy w zależności od kompetencji i instytucji jakie reprezentują, dają siłę i wsparcie osobom pomagającym, umożliwiają wieloaspektową pracę z rodziną oraz podejmowanie szybkich, niezbędnych i adekwatnych do bieżącej sytuacji rodziny działań.

Interdyscyplinarne podejście do przypadków przemocy pozwala na systematyczne, spójne i jednolite działania na rzecz przerwania przemocy domowej, wobec której działania te są podejmowane.

Do zadań kuratora rodzinnego jak i kuratora dla dorosłych, realizujących zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej należą również:

- obowiązek monitorowania realizacji zarządzeń Sądu (nakaz opuszczenia lokalu, zbliżania się);
- składanie wniosków do Sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności lub cofnięcie warunkowego zwolnienia.

Kurator sądowy znajduje się na „pierwszej linii frontu” w środowisku i mimo, że sam nie może wszcząć procedury Niebieskie Karty, często ten fakt dostrzega jako pierwszy. W takiej sytuacji zgłasza podejrzenie występowania przemocy służbom posiadającym kompetencje do wszczęcia tej procedury. Powiadamia również Sąd w ramach swoich obowiązków służbowych o zaistniałej przemocy domowej, a także podejmuje niezbędne działania, w tym interwencje, które mają na celu przerwanie przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy.

Kurator jest jedną z osób, które mają szczególny wpływ na przeciwdziałanie i zatrzymanie przemocy domowej w rodzinach, które są pod jego nadzorem lub dozorem. Wspiera i pomaga w ramach grup diagnostyczno - pomocowych służby podejmujące działania na rzecz pomocy rodzinie dotkniętej przemocą, również jako kurator dla dorosłych podejmuje interwencje wobec sprawcy. Niepodważalna jest jego rola i wpływ na proces zatrzymania przemocy. Kurator sądowy to jedno z najważniejszych ogniw systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Tab. 2. Liczba rodzin z dziećmi objęta nadzorem kuratora sądowego w powiecie świdnickim

Liczba rodzin z dziećmi objęta nadzorem kuratora sądowego	2021	2022	2023
ogółem:	255	279	300
w tym: ilu dzieci dotyczy nadzór	326	451	494

Z treści powyższej tabeli nr 2 wynika, że:

- liczba rodzin z dziećmi objęta nadzorem kuratora sądowego w powiecie świdnickim w latach 2021-2023 systematycznie rośnie, łącznie odnotowano 834 takich rodzin. W 2022 r., w stosunku do roku ubiegłego, nastąpił wzrost o 24 rodziny tj. o 8,6 punktów procentowych, a w roku 2023, również w stosunku do roku 2021, jest to już wzrost o 15 punktów procentowych. Niepokój budzi fakt, iż bardziej wzrosła liczba dzieci, których dotyczy nadzór. Podczas gdy w 2022 r., w stosunku do roku 2021, był to wzrost o 125 dzieci, to już w 2023 r., w porównaniu do 2021 r. odnotowano wzrost o 168

małoletnich co oznacza, wzrost liczby małoletnich o 66 punktów procentowych na przestrzeni trzech lat.

Tab. 3. Liczba rodzin z dziećmi objęta dozorem kuratora sądowego w związku ze sprawami karnymi za znęcanie się nad rodziną w powiecie świdnickim

Liczba rodzin z dziećmi objęta dozorem kuratora sądowego w związku ze sprawami karnymi za znęcanie się nad rodziną.	2021	2022	2023
ogółem:	29	39	59
w tym: ilu dzieci w tych rodzinach dotyczy dozór nad rodzicem	Brak ewidencji	Brak ewidencji	Brak ewidencji

Z treści powyższej tabeli nr 3 wynika, że:

- liczba rodzin z dziećmi objęta dozorem kuratora sądowego w związku ze sprawami karnymi za znęcanie się nad rodziną w analizowanym okresie wynosi 127 i widać niestety niepokojącą progresję, gdyż w 2022 r., w stosunku do 2021 r., nastąpił przyrost o 26 punktów procentowych, a w 2023 r. w stosunku do 2022 r., również odnotowano przyrost o 34 punkty procentowe. Wynika z tego, iż w ciągu dwóch ostatnich lat prawie o 51 punktów procentowych wzrosła liczba rodzin w których znęcano się nad dziećmi;
- Sądy karne nie prowadzą ewidencji dotyczącej liczby dzieci wychowujących się w rodzinach objętych dozorem kuratora sądowego, w związku ze sprawami karnymi ich rodziców za znęcanie się nad rodziną.

Zgodnie z treścią art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024. poz.1673): „w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej” w rozumieniu art. 115 czyn zabroniony § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.17, ze zmianami), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Intensywność zastosowania wspomnianej formy zabezpieczenia w latach 2021-2023 na terenie powiatu świdnickiego, została przedstawiona poniżej.

Tab. 4. Liczba dzieci w pieczy zastępczej

Liczba dzieci w pieczy zastępczej	2021	2022	2023
ogółem:	380	404	431
w tym: liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	242	241	257
w tym: liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	138	163	174

Z treści powyższej tabeli nr 4 wynika, że:

- systematycznie rośnie liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej zarówno w rodzinnej pieczy zastępczej łącznie to 740 dzieci jak i instytucjonalnej – łącznie 475 dzieci;
- małoletnich zabezpiecza się ze względu na niewywiązywanie się rodziców z pełnionej funkcji opiekuńczo – wychowawczej względem swoich dzieci, co niejednokrotnie jest równoznaczne ze stosowaniem przez nich przemocy. Pozytywnym aspektem sprawy jest fakt, iż w każdym roku ok. 60% dzieci przebywa jednak w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tab. 5. Liczba rodzin biologicznych którym zabezpieczono dzieci

Liczba rodzin biologicznych którym zabezpieczono dzieci	2021	2022	2023
ogółem:	58	59	73
W rodzinnej pieczy zastępczej	33	26	39
W instytucjonalnej pieczy zastępczej	25	33	34

Z treści powyższej tabeli nr 5 wynika, że:

- systematycznie rośnie liczba rodzin biologicznych, którym zabezpiecza się dzieci. W ciągu analizowanych trzech lat zabezpieczono łącznie 190 dzieci, z czego 51,6% umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej, a 48,4% w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ze względu na wciąż za małą liczbę rodzin zastępczych w całym kraju, w stosunku do potrzeb, instytucjonalna piecza zastępcza pełni wciąż znaczącą rolę przy zabezpieczaniu dzieci znajdujących się w kryzysowej sytuacji. **Zaniedbywanie dzieci przez rodziców to forma przemocy.**

Tab.6. Liczba pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Liczba pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	2021	2022	2023
ogółem:	67	74	77
W rodzinnej pieczy zastępczej	46	47	57
W instytucjonalnej pieczy zastępczej	19	26	19

Z treści powyższej tabeli nr 6 wynika, że:

- rośnie liczba pełnoletnich wychowanków pozostających w pieczy zastępczej, z czego większość przebywa w rodzinnej pieczy.

Podstawowymi przyczynami pozostawania pełnoletnich wychowanków w pieczy są:

- korzyści finansowe, większa kwota wsparcia na rodzinę zastępczą po złożeniu oświadczenia przez wychowanka o pozostaniu w rodzinie zastępczej na dotychczasowych zasadach;
- brak możliwości pozyskania mieszkania;
- kontynuowanie nauki i możliwość zdobycia wykształcenia celem podjęcia lepszej pracy;
- bezradność wynikająca z przeżyć wychowanków;
- brak wsparcia w systemie rodziny pochodzenia;
- uzależnienia wychowanków;
- niepełnosprawność wynikająca z orzeczeń lub z opinii;
- brak wzorców w rodzinie pochodzenia;
- brak umiejętności społecznych i zawodowych niezbędnych do samodzielnego życia.

Zgodnie z treścią art. 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 49), rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu swojej funkcji opiekuńczo- wychowawczej może zostać przydzielony asystent rodziny do zadań którego zgodnie z treścią art. 15 cyt. wyżej ustawy należy m. in. pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych. Poniżej zamieszczono zestawienie ilości rodzin z powiatu świdnickiego, które w latach 2021-2023 podjęły współpracę z asystentem rodziny.

Tab. 7. Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w związku z przemocą w rodzinie

Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w związku z przemocą w rodzinie	2021	2022	2023
ogółem:	37	45	44
OPS Żarów	6	6	7
GOPS Dobromierz	1	2	2
OPS Strzegom	1	5	2
OPS Świebodzice	3	3	1
GOPS Marcinowice	1	2	1

OPS Jaworzyna Śląska	4	3	2
MOPS Świdnica	19	22	28
GOPS Świdnica	2	2	1
w tym: liczba dzieci objętych wsparciem asystenta w tych rodzinach – ogółem:	69	99	92
OPS Żarów	11	8	17
GOPS Dobromierz	2	4	3
OPS Strzegom	2	14	5
OPS Świebodzice	4	10	1
GOPS Marcinowice.	2	6	2
OPS Jaworzyna Śląska	3	7	7
MOPS Świdnica	38	45	55
GOPS Świdnica	7	5	2

Z treści powyższej tabeli nr 7 wynika, że:

- w okresie od 2021 r. do 2023 r. na terenie powiatu świdnickiego łączna liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny wyniosła 126;
- najczęściej rodzin korzystało ze wsparcia w Świdnicy tj. 69 oraz w gminie Żarów – 19;
- w 2023 r. na terenie powiatu świdnickiego odnotowano najwyższą liczbę rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny;
- w 2021 r. odnotowano najniższą liczbę rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny;
- liczba dzieci objętych wsparciem asystenta w tych rodzinach wyniosła ogółem 260, z czego najczęściej przypada na 2022 r.;
- najczęściej dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny było w Świdnicy – 138 oraz w gminie Żarów – 36;
- najmniej dzieci było w gminach Dobromierz tj. 9 dzieci oraz w gminie Marcinowice – 10 dzieci.

Wszelkie działania związane z reagowaniem w sprawach dotyczących przemocy domowej czy rówieśniczej nauczyciele i wychowawcy podejmują we współpracy z pedagogiem szkolnym. Do szczegółowych zadań pedagoga wskazywanych w tym zakresie w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1798) należą m.in.

1. diagnozowanie sytuacji wychowawczych w przedszkolu, szkole lub placówce w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu przedszkola, szkoły i placówki;
2. udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
3. podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
4. minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku przedszkolnym, szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
5. inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.

Wszelkie działania podejmowane przez pracowników placówek oświatowych z terenu powiatu świdnickiego w latach 2020-2022 dot. przeciwdziałania przemocy domowej, zostały przedstawione w poniższych tabelach nr 8 – 12.

Tab. 8. Liczba dzieci u których widoczne są zaniedbania i bezradność opiekuńczo – wychowawcza rodziców; zagrożonych niedostosowaniem społecznym

Liczba dzieci u których widoczne są zaniedbania i bezradność opiekuńczo – wychowawcza rodziców	2021	2022	2023
ogółem:	111	124	128
ZS nr 1 Świdnica	60	62	56
III LO Świdnica	0	0	0
II LO Świdnica	0	0	0
I LO Świdnica	0	2	2
ZSCKR Mokrzeszów	0	0	0
ZSO Strzegom	1	1	3
ZSH-T Świdnica	11	9	8
ZSB-E Świdnica	2	1	0
LO Świebodzice	1	1	2
ZSM Świdnica	4	5	7
ZS Żarów	5	7	5
ZS Świebodzice	7	12	15
ZS Strzegom	20	24	30

Analizując wskazane powyżej dane w tabeli nr 8, można sformułować następujące wnioski:

- nieznacznie, ale jednak liczba dzieci zaniedbanych wzrasta;
- z danych pozyskanych z poszczególnych szkół wynika, że najwięcej symptomów zaniedbania i bezradności u uczniów dostrzega się w szkołach średnich kształcących w zawodach;
- w II i III Liceum Ogólnokształcącym w Świdnicy oraz jednej ze szkół kształcących w zawodach tj. Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mokrzeszowie nie zaobserwowano symptomów zaniedbania i bezradności u uczniów;
- wzrasta również w podobnym zakresie liczba uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- najwięcej uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym jest w szkołach ponadpodstawowych kształcących w zawodach;
- w II i III Liceum Ogólnokształcącym oraz w Zespole Szkół Mechanicznych w Świdnicy nie zaobserwowano uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Tab. 9 Liczba uczniów, którzy stosują przemoc wobec rówieśników

Liczba uczniów, którzy stosują przemoc wobec rówieśników	2021	2022	2023
ogółem:	94	73	76
ZS nr 1 Świdnica	78	52	49
III LO Świdnica	0	0	0
II LO Świdnica	0	0	0
I LO Świdnica	0	0	5
ZSCKR Mokrzeszów	0	0	3
ZSO Strzegom	0	2	3
ZSH-T Świdnica	1	4	1
ZSB-E Świdnica	0	0	0
LO Świebodzice	0	1	1
ZSM Świdnica	6	8	10
ZS Żarów	3	3	1
ZS Świebodzice	1	1	1
ZS Strzegom	5	2	2

Analizując dane pozyskane ze szkół, których zestawienie przedstawiono w tabeli nr 9, można sformułować następujące wnioski:

- na przestrzeni trzech lat obserwuje się zmniejszenie liczby uczniów, którzy stosują przemoc wobec rówieśników;
- w II i III Liceum Ogólnokształcącym oraz w Zespole Szkół Budowlano – Elektrycznych w Świdnicy nie zarejestrowano przemocy rówieśniczej;
- najwięcej aktów przemocy rówieśniczej występowało w szkołach zawodowych.

Tab. 10 Liczba uczniów, którym pedagog/psycholog szkolny udzielił wsparcia/pomocy z uwagi na przejaw zachowań agresywnych w środowisku szkolnym

Liczba dzieci korzystających ze wsparcia pedagoga/psychologa szkolnego ze względu na doświadczanie przemocy w środowisku szkolnym	2021	2022	2023
ogółem:	138	136	153
ZS nr 1 Świdnica	78	52	49
III LO Świdnica	0	0	0
II LO Świdnica	0	0	0
I LO Świdnica	1	2	3
ZSCKR Mokrzeszów	0	6	8
ZSO Strzegom	0	0	4
ZSH-T Świdnica	2	3	2
ZSB-E Świdnica	33	31	41
LO Świebodzice	0	1	1
ZSM Świdnica	10	15	17
ZS Żarów	5	7	1
ZS Świebodzice	3	7	17
ZS Strzegom	6	12	10

Analizując wskazane powyżej dane w tabeli nr 10, można sformułować następujące wnioski:

- najwięcej zachowań agresywnych wykazali uczniowie w 2023 r. – było 153 uczniów w powiecie, którzy stosowali przemoc wobec rówieśników i był to wzrost w porównaniu z 2021 r. o 15 takich zachowań, a w porównaniu z 2022 r. wzrost o 17;

- najczęściej z pomocy pedagoga/psychologa ze względu na doświadczanie przemocy w środowisku szkolnym korzystali uczniowie szkół ponadpodstawowych zawodowych;
- uczniowie II i III Liceum Ogólnokształcącego w Świdnicy nie przejawiają zachowań agresywnych.

Tab. 11. Liczba warsztatów dla uczniów, które ukierunkowane były na wzmacnianie czynników chroniących (np. dot. asertywności, komunikacji, radzenia sobie ze stresem i in.) oraz liczba uczniów biorąca w nich udział

Liczba warsztatów dla uczniów, które ukierunkowane były na wzmacnianie czynników chroniących	2021	2022	2023
ogółem:	156	177	190
Liczba uczniów uczestnicząca w ww. warsztatach ogółem	3381	3858	4328
Średni procent wszystkich uczniów w szkołach uczestniczących w warsztatach ogółem:	71,3%	73,4%	74,5%

Z treści powyższej tabeli nr 11 wynika, że:

- liczba warsztatów ukierunkowanych na wzmacnianie czynników chroniących, które ułatwiają dziecku funkcjonowanie wzrosła w kolejnych latach;
- wzrosła również ogólna liczba uczniów uczestniczących w tych warsztatach z 71,3% w 2021r do prawie 75% w 2023 r.;
- bardzo ważnym aspektem pracy szkół jest zapewnienie uczniom pomocy w szerokim zakresie, toteż stopniowy wzrost liczby warsztatów i liczby uczniów w nich uczestniczących może pomóc w ograniczaniu przemocy.

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 1 lutego 2013 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2499) w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, do zadań poradni należy:

- 1) diagnozowanie dzieci i młodzieży;
- 2) udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 3) realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- 4) organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Tab.12. Liczba dzieci korzystających ze wsparcia Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej ze względu na doświadczanie przemocy w środowisku szkolnym i domowym

Liczba dzieci korzystających ze wsparcia Poradni ze względu na doświadczanie przemocy w środowisku szkolnym	2021	2022	2023
ogółem:	7	9	12
Liczba dzieci korzystających ze wsparcia Poradni ze względu na doświadczanie przemocy domowej	-----	-----	-----
ogółem:	8	13	16

Z treści powyższej tabeli nr 12 wynika, że:

- ze względu na doświadczanie przemocy rówieśniczej 28 dzieci korzystało ze wsparcia Poradni, a z powodu doświadczania przemocy domowej łącznie w okresie badanym 37 dzieci;
- w kolejnych latach dostrzega się wzrost liczby dzieci otrzymujących wsparcie w Poradni.

Tab. 13 Liczba dzieci korzystających ze wsparcia Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w Świdnicy ze względu na doświadczanie przemocy domowej i w środowisku szkolnym

Liczba dzieci korzystających ze wsparcia Poradni Diecezjalnej ze względu na doświadczanie przemocy w środowisku szkolnym	2021	2022	2023
ogółem:	40	44	49
Liczba dzieci korzystających ze wsparcia Poradni Diecezjalnej ze względu na doświadczanie przemocy domowej	-----	-----	-----
ogółem:	35	40	30

Z treści powyższej tabeli nr 13 wynika, że:

- Poradnia Diecezjalna wykazała nieco większą liczbę dzieci, które otrzymały wsparcie ze względu na przemoc rówieśniczą – łącznie 133;
- z powodu przemocy domowej ze wsparcia Poradni korzystało w 105 dzieci.

Tab.14. Liczba warsztatów, pogadarek oraz spotkań indywidualnych organizowanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców/opiekunów prawnych dzieci

Liczba warsztatów, pogadań organizowanych przez Poradnię PP podnoszących kompetencje opiekunów – wychowawcze rodziców/opiekunów prawnych dzieci	2021	2022	2023
ogółem:	12	15	10
Liczba spotkań indywidualnych z rodzicami/opiekunami prawnymi dzieci podnoszących ich kompetencje opiekunów – wychowawcze.	-----	-----	-----
ogółem:	316	335	366

Z danych zawartych w tabeli nr 14 wynika, że:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna organizuje w ciągu każdego roku po kilkanaście warsztatów i pogadań dla rodziców w celu podniesienia ich kompetencji opiekunów – wychowawczych, łącznie w ciągu trzech lat zorganizowano 37 takich wydarzeń;
- w ciągu badanego okresu odbyło się 1017 konsultacji indywidualnych podnoszących kompetencje opiekunów – wychowawcze.

Z powyższego wynika, iż dzieci oraz ich rodzice poszukują wsparcia zarówno w szkole jak i w poradniach. Bardzo cenną inicjatywą jest oferowana pomoc przez Poradnię Diecezjalną w Świdnicy. Nie udało się uzyskać informacji ile dzieci skorzystało z telefonu zaufania w Poradni Diecezjalnej, ze względu na doświadczenie przemocy, gdyż nie jest prowadzona taka ewidencja.

Mieszkańcy Powiatu znajdujący się w sytuacji kryzysowej, dotknięci przemocą lub zmagający się z innymi trudnościami mają możliwość zasięgnięcia specjalistycznego i kompleksowego wsparcia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, który znajduje się przy ulicy Żeromskiego 16 w Świdnicy.

Zakres usług placówki obejmuje pomoc psychologiczną, pedagogiczną, interwencję kryzysową, wsparcie, poradnictwo, a także konsultacje prawne. Czynności prowadzone przez Ośrodek ukierunkowane są na poprawę funkcjonowania życia rodzin i osób potrzebujących wsparcia specjalistycznego oraz poprawę jakości funkcjonowania w społeczeństwie osób doświadczających przemocy domowej.

Tab. 15. Świadczenia wspierające mieszkańców powiatu, świadczone również przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Przedmiot badań w okresie trzech lat	2021	2022	2023
Liczba konsultacji w OIK ogółem:	937	1223	1221
Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów w powiecie/w tym dla klientów OIK:	929/370	1122/30	1960/446

-poradnictwo psychologiczne/w tym OIK:	209 dane tylko z OIK	667/17	1260/222
-poradnictwo pedagogiczne/w tym OIK:	80 dane tylko z OIK	285/11	432/161
-wsparcie interwenta kryzysowego	-----	-----	15
-poradnictwo prawne/w tym OIK:	81 dane tylko z OIK	170/2	253/48
-media zaufania	7	1	0

Z danych zawartych w tabeli nr 15 wynika, że:

- w badanym okresie łączna liczba konsultacji w OIK wyniosła 3381;
- od 2021 r. do 2023 r liczba konsultacji wzrosła o 284 (o 2 konsultacje więcej przeprowadzono w 2022 r niż w 2023);
- liczba osób korzystających ze wsparcia łącznie w ciągu trzech lat wyniosła 4011 i wzrosła od 2021 r. do 2023 r. o 1031 czyli o 53 punkty procentowe;
- najwięcej osób skorzystało z poradnictwa psychologicznego, tj. łącznie 2136 (za 2021 r. uwzględniono dane tylko z OIK) i tutaj duży przyrost nastąpił w 2023 r. w stosunku do roku 2022 – o 58 punktów procentowych;
- z poradnictwa pedagogicznego skorzystało w ciągu badanych trzech lat 797 osób (za 2021 r. uwzględniono dane tylko z OIK);
- na wsparcie interwenta kryzysowego, który pracował jako wolontariusz od czerwca do października 2023 r., mogło liczyć 15 osób;
- z porad prawnych skorzystało łącznie 504 mieszkańców powiatu (za 2021 r. uwzględniono dane tylko z OIK).

Przedmiotem pracy specjalistów były w szczególności: konflikty rodzinne, problemy wychowawcze (w 2021 roku wynikające między innymi z nauki zdalnej), stany depresyjne, wydarzenia traumatyczne, problemy opieki nad osobami starszymi oraz chorymi psychicznie, sprawy dotyczące władzy rodzicielskiej, rozwodów, alimentów i dziedziczenia. Z usług specjalistów zatrudnionych w Ośrodku korzystali zarówno mężczyźni, kobiety jak i dzieci.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi też:

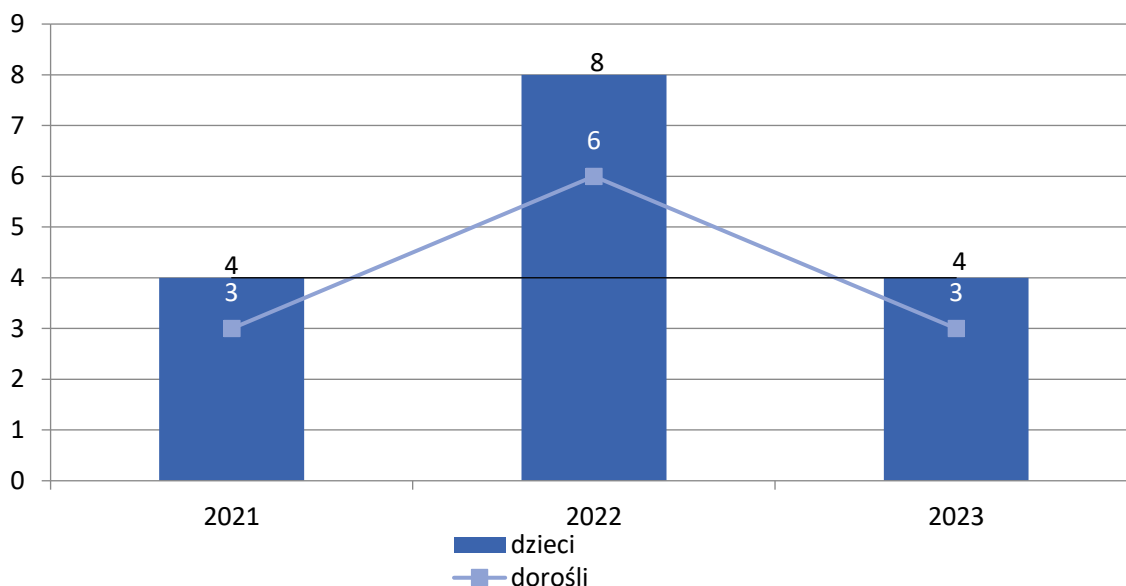
- Szkołę dla Rodziców i Wychowawców z której skorzystało łącznie w ciągu omawianych trzech lat 46 osób (w ramach przeprowadzonych 3 edycji);
- Oddziaływania Korekcyjno – Edukacyjne dla Rodziców stosujących przemoc wobec własnych dzieci – uczestniczyło w nich łącznie 41 osób (przeprowadzono 4 edycje warsztatów);
- Grupy Wsparcia dla Kobiet, z których skorzystało łącznie 27 osób;
- zajęcia z profilaktyki przemocy w szkołach ponadpodstawowych naszego powiatu, prowadzone w ramach kampanii „19 Dni Przeciwko Przemocy i Krzywdzeniu Dzieci i Młodzieży” w których uczestniczyło w 2023 r. łącznie 200 osób.

W perspektywie ostatnich trzech lat zwiększyło się zainteresowanie i zapotrzebowanie na świadczone formy wsparcia wśród mieszkańców Powiatu. W 2023 roku z pomocy specjalistów skorzystało o 53% osób więcej niż w roku 2021. Głównymi problemami korzystania z pomocy od lat są konflikty małżeńskie, rodzinne i trudności wychowawcze, ale także stany depresyjne, trudności w wychowywaniu dzieci z zaburzeniami odżywiania,

przejawiającymi zachowania opozycyjno-buntownicze, trudności z opieką nad osobami niepełnosprawnymi i chorymi intelektualnie oraz kwestie związane z separacją i rozwodem.

Przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzone jest **Mieszkanie Interwencyjne** dla osób samotnych i osób z dziećmi oraz rodzin z terenu powiatu świdnickiego, które w związku z zagrożeniem przemocy w rodzinie lub jej doświadczające znajdują się w sytuacji kryzysowej. Osoby kierowane do placówki interwencyjnej mogą przebywać w niej do 3 miesięcy nie ponosząc żadnych kosztów z tego tytułu. W 2021 roku wsparciem w formie umieszczenia w mieszkaniu interwencyjnym objęto 3 osoby dorosłe oraz 4 dzieci. Najwięcej osób skorzystało z tego rodzaju wsparcia w 2022 r. ze względu na przyływ uchodźców wojennych z Ukrainy. Wśród przedstawionych danych z tego roku wynika, że schronienie zostało zapewnione trzem osobom dorosłym i trójce dzieci z Ukrainy. Na przestrzeni ostatnich lat schronienia i ochrony w związku z przemocą w rodzinie poszukuje wciąż po kilka rodzin.

Wykres 1. Liczba osób korzystających z mieszkania interwencyjnego w Powiecie Świdnickim w latach 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

II. PRAWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Do prawnych uwarunkowań przyjęcia i realizacji „Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową na lata 2025- 2027” należą przede wszystkim:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. która stanowi, iż Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a organy władzy publicznej zobowiązane są do ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją oraz że dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. Rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku, która wyraża przekonanie, że rodzina jako

podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie.

Uznaje, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swej osobowości powinno wychowywać się środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia. Jednocześnie ma na uwadze, że dziecko ze względu na swoją niedojrzałość fizyczną oraz umysłową wymaga szczególnej opieki i troski.

3. Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Konwencja Stambulska) została przyjęta i otwarta do podpisu 11 maja 2011 r. w Stambule. Konwencja nakłada na państwa – strony obowiązki promowania i skutecznej ochrony prawa do życia wolnego od przemocy.

4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc społeczna jest tą dziedziną polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, czyniąc jednocześnie odpowiedzialnymi za organizację pomocy społecznej organy administracji rządowej samorządowej wszystkich szczebli.

5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej nakłada na samorząd powiatowy między innymi obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy jest to akt normatywny będący podstawowym źródłem polskiego prawa rodzinnego, w sposób kompleksowy regulujący stosunki rodzinne.

7. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe zakłada, że nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, które obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych na zasadzie współpracy przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, których celem jest oddziaływanie na rodzinę przyczyniające się do trwałego ustania w niej przemocy domowej.

9. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 wśród wyznaczonych do realizacji celów Programu wskazano działania w zakresie profilaktyki diagnozy i edukacji społecznej, ochrony i pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej, oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową oraz doskonalenia kompetencji i umiejętności służb i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Każdy z tych celów rozpisany został na szereg działań przypisanych konkretnym organizacjom i instytucjom odpowiedzialnym za ich realizację.

10. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2030, którego celem głównym jest ograniczenie skali występowania przemocy w rodzinie w województwie dolnośląskim. Udoskonalenia rozwiązań i narzędzi służących przeciwdziałaniu przemocy domowe

j oraz budowa i wzmacnianie systemu.

11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdnickiego na lata 2021 – 2026, której celami operacyjnymi w zakresie szeroko rozumianych działań profilaktycznych w kontekście przeciwdziałania przemocy domowej jest: zwiększenie wrażliwości społecznej na przemoc domową oraz świadomości w zakresie miejsc i instytucji pomocowych, a także wzmocnienie pozytywnych postaw społecznych i rodzinnych wolnych od przemocy; utworzenie skutecznego i kompleksowego systemu reagowania i rozwiązywania sytuacji przemocowych w rodzinach poprzez prowadzenie specjalistycznej pomocy mieszkańcom Powiatu; rozwijanie miejsc udzielających schronienia i wsparcia osobom dotkniętym problemem przemocy; wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu ról rodzicielskich i rozwijaniu więzi rodzinnych poprzez umożliwienie im nabycia umiejętności oraz kompetencji niezbędnych do prawidłowego sprawowania funkcji rodzicielskiej i rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rodzinie, a także poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

12. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Świdnickim na lata 2023-2027, do którego głównych celów należy promowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich, zwiększanie świadomości społecznej w zakresie znaczenia prawidłowych postaw wychowawczych jako elementu profilaktyki przemocowej oraz udzielanie wsparcia i pomocy osobom dotkniętym przemocą, w tym poprzez działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

III. MIEJSCE PROFILAKTYKI W SYSTEMIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Istotnym elementem każdego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest profilaktyka. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową. W założeniu priorytetowym celem programu jest wdrożenie działań na płaszczyźnie profilaktycznej, które będą prowadzić do zwiększenia zakresu wiedzy mieszkańców powiatu, na temat zjawiska przemocy oraz sposobów skutecznej walki z nim. W sposób szczególny oddziaływania w ramach programu są skierowane do dzieci, młodzieży oraz ich rodziców. Konieczne zatem okazuje się podjęcie współpracy z przedstawicielami instytucji, realizującymi oddziaływania w zakresie edukacji oraz opieki nad dziećmi i młodzieżą.

Współcześnie profilaktyka rozumiana jest jako ogół działań, prowadzących do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia niepożądanych zachowań. W kontekście opracowanego przez nas programu zakres tychże zachowań obejmuje stosowanie przemocy w środowisku domowym. Jak wynika z badań, najskuteczniejszą formą wdrożenia skutecznych działań, o charakterze profilaktycznym jest ich realizacja z uwzględnieniem zasady interdyscyplinarności /współpracy.

Działania profilaktyczne można realizować na trzech poziomach: pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowym.

1. **Profilaktyka pierwszorzędowa** skierowana jest do grup niskiego ryzyka. Działaniami obejmuje się szerokie, niezdiagnozowane populacje.
2. **Profilaktyka drugorzędowa** adresowana jest do grup zwiększonego ryzyka. Celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych.
3. **Profilaktyka trzeciorzędowa** adresowana jest do grup wysokiego ryzyka. Ma ona na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego

i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do prawidłowego życia w społeczeństwie.

IV. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU

Rodzina to najważniejsze środowisko wychowawcze w życiu człowieka, w którym dziecko rozwija się psychicznie i fizycznie oraz stwarzane są warunki do zaspokojenia różnorodnych potrzeb społecznych swoich członków, a szczególnie dzieci. Dotyczy przede wszystkim potrzeby przynależności uczuciowej, bezpieczeństwa, stabilizacji. Dziecko w rodzinie zdobywa pierwsze doświadczenia, doznaje pierwszych odczuć, przyswaja rodzinne wzorce i zasady społecznego współżycia, a także utożsamia się ze środowiskiem i swoim najbliższym otoczeniem odnajdując w nim miejsce dla siebie.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina zapobiega popełnianiu błędów życiowych i daje punkt odniesienia, w zakresie co jest dobre a co złe. Sposób pełnienia przez rodzinę funkcji wychowawczych oraz wynikające stąd skutki oddziaływań na dziecko zależą w znacznej mierze od postaw ojca i matki w stosunku do dziecka oraz postaw rodziców względem siebie.

Wielostronny wpływ postaw rodzicielskich doświadczonych w dzieciństwie rzutuje na przyszłe życie dziecka. Matki i ojcowie poprzez swoje postawy rodzicielskie oddziałują na cechy osobowości dzieci, wpływają na ich samoocenę, odwagę i lekkość, na intelekt i styl myślenia, plany życiowe czy wybór zawodu. Rodzice mają swój udział w kształtowaniu świata wartości dziecka. Czynnikiem silnie oddziałującym na małych w rodzinie jest odpowiedni klimat psychiczny. Dobry klimat psychiczny zespala rodzinę jako całość, sprzyja wzajemnemu zrozumieniu, ułatwia rozładowanie pojawiających się konfliktów, pozwala na tworzenie i doskonalenie systemu wychowania najbardziej korzystnego z punktu widzenia rozwoju osobowości dziecka i jego przygotowania do życia. Nie zawsze jednak klimat panujący w rodzinie jest pozytywny i właściwy. Wychowawczy wpływ na dziecko wywiera nie tylko zaspokojenie jego podstawowych potrzeb, ale też sposób odnoszenia się do niego, rodzaj stosunków łączących je z rodzicami i rodzeństwem oraz atmosfera panująca w domu rodzinnym. Trudno przecenić znaczenie rodziny w procesie wychowawczym, gdyż jest ona naturalnym środowiskiem socjalizującym. Może wspierać lub ograniczać procesy adaptacji młodego człowieka do życia w społeczeństwie.

Czy w takim razie rodzina dysfunkcyjna to taka, która jest przeciwieństwem tej przejawiającej pożądane wzorce? Poniękad. Podstawową jej cechą są zaburzone relacje – nie tylko w obrębie rodziny, ale również w sensie relacji poszczególnych osób z własnym „ja”. Budowniczymi rodziny jest zawsze dwójka partnerów. Jeśli ich „ja” i wzajemne relacje są zaburzone, równie zaburzona będzie cała rodzina.

Kolejną bardzo ważną cechą rodziny dysfunkcyjnej jest istnienie tzw. „rodzinnego sekretu”. Jest to wstydlivy problem, który oboje partnerów pragnie zataić. Może być to np. uzależnienie jednego lub obojga z nich, zaburzenia osobowości, przemoc – zarówno fizyczna, emocjonalna, jak i seksualna, fanatyzm religijny bądź ideologiczny, konflikty pomiędzy partnerami lub między rodzicem i dzieckiem, przestępczość jednego z rodziców, rozwód, ubóstwo. Wszystkie te rzeczy są źródłem toksycznego wstydu, który odczuwają rodzice i przenoszą go również na dziecko. Problem zamiatany jest „pod dywan” – wszyscy w rodzinie o nim wiedzą, ale nikt o nim nie mówi.

Te dwie rzeczy – zaburzone relacje i „rodziny sekret” – pociągają za sobą kolejne cechy: brak ustalonych ról i wzorców zachowań (z braku właściwej opieki rodzicielskiej jedno z rodziców przejmuje rolę drugiego, lub te role przejmuje rodzeństwo); brak prawdziwej komunikacji

między członkami rodziny (wzajemne kontakty są albo powierzchowne, albo pełne mniej lub bardziej skrywanej wrogości); brak intymności i akceptacji dla indywidualnych postaw i opinii; brak przyzwolenia na okazywanie uczuć albo słabości; wreszcie, atmosfera zmuszająca członków rodziny do rezygnacji z własnych potrzeb na rzecz utrzymania dotychczasowej sytuacji i dochowania „rodzinnego sekretu”.

Konsekwencje takiego stanu rzeczy są niesamowicie obciążające dla dziecka. Od najmłodszych lat niezależnie od woli uczone jest ono zestawu trzech zasad, które mają wielki wpływ na to, jak funkcjonować będzie w dorosłym życiu, mianowicie

- „nie mów”, nakazuje dziecku bezwarunkowe milczenie na temat prawdziwej sytuacji rodziny;
- „nie ufaj”, wymaga by dziecko nie obdarzało zaufaniem kogokolwiek;
- „nie odczuwaj”, zmusza dziecko do tego, by nie zagłębiało się we własne emocje i nigdy nie myślało o tym, co czuje i jakie są tych uczuć przyczyny i skutki.

Długotrwałe stosowanie tych zasad prowadzi do rozwoju syndromu DDD – dorosłego dziecka z rodziny dysfunkcyjnej. Osoba nim dotknięta jest niesamowicie krytyczna wobec samej siebie i ma niskie poczucie własnej wartości. Dorastając w dysfunkcyjnym domu, boi się później popełniania jakichkolwiek błędów. Ze względu na brak miłości i bliskości w dzieciństwie ma poczucie, że wszystko co robi, nie jest wystarczająco dobre. Ma skłonność do impulsywnych reakcji, boi się własnych uczuć i samego siebie – bagatelizuje je i wypiera, kompensując je nadwrażliwością na potrzeby innych.

Terminy "rodzina dysfunkcyjna" i "rodzina patologiczna" często stosowane są zamiennie. Oba te pojęcia mają jednak różny zakres definicyjny: każdą rodzinę patologiczną można nazwać dysfunkcyjną, ale nie każda rodzina dysfunkcyjna jest patologiczna.

O **rodzinie dysfunkcyjnej** mówimy wówczas, gdy relacje pomiędzy jej członkami są trwale zaburzone i rzutują na samopoczucie psychiczne oraz fizyczne całej rodziny. Jedną z odmian dysfunkcji jest **patologia** – określa się nią najpoważniejsze formy przemocy w rodzinie takie jak przemoc domowa, wykorzystywanie seksualne, alkoholizm, narkomania. O tym, czy daną rodzinę można uznać za patologiczną, decyduje skala zaburzeń w jej funkcjonowaniu. Na przykład w sytuacji, gdy rodzice czynią swoje dzieci zakładnikami własnego konfliktu, angażują je w spór, a przy tym nadmiernie je kontrolują – taką rodzinę można uznać za dysfunkcyjną, ale nie patologiczną. Warto pamiętać, że granice między tymi dwoma pojęciami nie są ostre i w każdej chwili dysfunkcja może przerodzić się w patologię.

Biorąc pod uwagę powyższe, program profilaktyczny kształtujący postawy rodzicielskie jest w pełni uzasadniony. Daje on możliwość podejmowania działań zmierzających w kierunku budowania i wzmacniania rodziny oraz przekazywaniu prawidłowych postaw rodzicielskich dla każdego z członków rodziny, w tym dzieci.

V. CELE PROGRAMU I OBSZARY DZIAŁANIA

Cel główny Programu:

Wspomaganie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, w tym w kształtowaniu w jej członkach ważnych umiejętności, które w znacznym stopniu obniżą ryzyko wystąpienia przemocy.

Cele szczegółowe Programu:

1. Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich.
2. Zwiększanie świadomości społecznej na temat zagrożeń płynących z przemocy domowej oraz znaczenia prawidłowych postaw wychowawczych jako element profilaktyki w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie będącej w sytuacji przemocy.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

1. Rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy,
2. Rodziny uwikłane w przemoc,
3. Rodziny niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo,
4. Dzieci i młodzież, szczególnie zagrożona niedostosowaniem społecznym,
5. Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i niedostosowane społecznie,
6. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin,
7. Środowisko lokalne.

VII. OCZEKIWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Podniesienie poziomu świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy i miejsc gdzie można uzyskać wsparcie.
2. Wzrost poziomu wiedzy społecznej na temat zachowań agresywnych oraz skutków przemocy domowej i rówieśniczej.
3. Zminimalizowanie skutków przemocy domowej.
4. Zwiększenie kompetencji rodzicielskich.
5. Wsparcie rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej i wzrost ich poczucia bezpieczeństwa.
6. Zwiększenie liczby działań profilaktycznych w zakresie edukacji społecznej.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Ocena realizacji poszczególnych działań Programu będzie dokonywana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy. Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość, która dokonana zostanie nie później niż do końca pierwszego kwartału każdego roku następującego po roku sprawozdawczym. Sprawozdanie sporządzone zostanie według załączonego wzoru i obejmować będzie w szczególności:

- formy udzielanej pomocy;
- liczbę osób korzystających z pomocy;

- liczbę udzielanej pomocy;
- potrzeby w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Wyniki z realizacji Programu będą elementem corocznego sprawozdania z działalności Centrum. Ewaluacja programu polegać będzie przede wszystkim na ocenie jego efektów i przeprowadzona zostanie po zakończeniu realizacji programu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie realizowany w ramach środków własnych. Możliwe jest również pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania ze środków krajowych bądź zagranicznych. Program ma charakter otwarty i może ulegać modyfikacjom w trakcie jego realizacji.

Załączniki:

Nr 1. Harmonogram realizacji celów szczegółowych/działań.

Nr 2. Sprawozdanie z realizacji działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową za ..... rok.

Załącznik nr 1

do Powiatowego Programu Profilaktycznego w Zakresie Udzielania Specjalistycznej Pomocy oraz Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinie Zagrożonych Przemocą Domową w Powiecie Świdnickim na lata 2025 - 2028

HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH/DZIAŁAŃ

Lp.	Cel szczegółowy	Realizator	Działanie	Miernik realizacji	Termin realizacji
1.	Monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą domową w szczególności przez jednostki pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Jednostki pomocy społecznej • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/OIK • Sąd Rodzinny/Kuratorzy • Komenda Powiatowa Policji	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z asystentem rodziny • Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom • Objęcie Oddziaływaniami – Korekcyjno – Edukacyjnymi Rodziców krzywdzących dzieci	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny • Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z uwagi na przemoc domową • Liczba procedur „Niebieskie Karty” • Liczba uczestników Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Rodziców krzywdzących dzieci • Liczba rodzin objęta nadzorem kuratora sądowego	2025-2028
2.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, dostępnych formach wsparcia oraz informacji o instytucjach pomocowych	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/OIK • Placówki oświatowe • Jednostki pomocy społecznej • Kościoły/związki wyznaniowe • NGO	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja informacji o dostępnych formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, świadkom oraz osobom stosującym przemoc poprzez prowadzenie kampanii społecznych, rozdawanie ulotek,	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba prowadzonych kampanii społecznych • Liczba wydanych materiałów edukacyjnych np. ulotek, informatorów, plakatów, itp. w ramach prowadzenia kampanii społecznych • Liczba przeprowadzonych warsztatów o charakterze edukacyjno – profilaktycznym z uczniami szkół ponadpodstawowych	2025-2028

			<p>zamieszczanie artykułów w mediach społecznościowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i edukacji skierowanych do uczniów szkół oraz kadry pedagogicznej • Specjalistyczna pomoc i edukacja dla osób doznających przemocy domowej ora dla osób stosujących przemoc domową 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów biorących udział w warsztatach o charakterze edukacyjno – profilaktycznym • Liczba kadry pedagogicznej biorącej udział w warsztatach o charakterze edukacyjno – profilaktycznym • Liczba uczestników Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc wobec dorosłych członków rodziny • Liczba uczestników Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową • Liczba uczestniczek Grupy Wsparcia dla Kobiet 	
3.	<p>Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez zwiększenie świadomości na temat zjawiska przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Placówki oświatowe • Jednostki pomocy społecznej • PCPR/OIK • Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno - edukacyjnym, skierowanych do rodziców poprzez realizację szkoleń, warsztatów, spotkań z rodzicami, umieszczanie artykułów w dziennikach elektronicznych, na stronach internetowych szkół itp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń/warsztatów/spotkań z rodzicami/opiekunami prawnymi dotyczących wdrażania prawidłowych metod wychowawczych i zwiększania świadomości na temat przemocy domowej • Liczba artykułów o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym na temat zjawiska przemocy domowej, umieszczanych w dziennikach elektronicznych, na stronach internetowych szkół itp. 	2025-2028

4.	Wspomaganie rodzin w tym rodzin zastępczych, szczególnie w zakresie opiekuńczo - wychowawczym	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/OIK • Jednostki pomocy społecznej • Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych • Placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie asystenta rodziny w zakresie kształtowania prawidłowych wzorców i postaw rodzicielskich • Pomoc rodzicom biologicznym w odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w roli rodzica • Wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz oferowanie różnych form pomocy rodzinom zastępczym w kontekście pełnienia ról rodzicielskich • Udzielanie poradnictwa specjalistycznego dla dorosłych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin objęta wsparciem przez asystentów rodziny • Liczba rodzin zastępczych objęta wsparciem przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej • Liczba rodzin zastępczych korzystających z pomocy osób do pomocy w opiece nad dziećmi i w pracach gospodarskich • Liczba rodzin zastępczych korzystających ze wsparcia wolontariuszy • Liczba rodziców biologicznych uczestniczących w „Szkole dla Rodziców i Wychowawców” w celu podniesienia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych • Liczba rodziców zastępczych uczestniczących w Grupie Wsparcia dla Rodzin Zastępczych • Liczba rodzin zastępczych zawodowych, RDD oraz niezawodowych, uczestniczących w grupowej superwizji • Liczba rodzin zastępczych zawodowych, RDD oraz niezawodowych, uczestniczących w indywidualnej superwizji • Liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem przez Zespół 	2025-2028
----	--	--	---	--	-----------

				<p>Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem przez Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych • Liczba rodzin zastępczych objęta wsparciem pedagoga ZPZ • Liczba rodzin zastępczych objęta wsparciem psychologa ZPZ • Liczba osób dorosłych oraz rodzaj udzielonego wsparcia specjalistycznego 	
5.	<p>Pomoc specjalistyczna dla dzieci i młodzieży w tym doznających przemoc domową</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/OIK • Jednostki pomocy społecznej • Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych • Placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie pomocy oraz specjalistycznego wsparcia dzieciom i młodzieży w tym zagrożonym przemocą domową 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” • Liczba uczniów korzystających z pomocy szkolnego psychologa • Liczba uczniów korzystających z pomocy szkolnego pedagoga • Liczba dzieci i młodzieży korzystających ze wsparcia Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej • Liczba zarejestrowanych zdarzeń w kontekście przemocy rówieśniczej • Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej objętych pomocą psychologiczną ZPZ • Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej objętych pomocą pedagogiczną ZPZ 	2025-2028

				<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej objętych pomocą psychologiczną • Liczba wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej objętych pomocą pedagogiczną • Liczba dzieci i młodzieży oraz rodzaj udzielonego wsparcia specjalistycznego w tym dla małoletnich doznających przemocy domowej • Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, w której osobą doznającą przemocy domowej jest dziecko/dzieci 	
--	--	--	--	---	--

Załącznik nr 2

do Powiatowego Programu Profilaktycznego w Zakresie Udzielania Specjalistycznej Pomocy oraz Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinie Zagrożonych Przemocą Domową w Powiecie Świdnickim na lata 2025 - 2028

Sprawozdanie z realizacji działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową za ..... rok

Nazwa działania		Jednostka	Wskaźniki	Krótki opis działania (forma pracy, przebieg, partnerzy)
Monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą domową w szczególności przez jednostki pomocy społecznej	Współpraca z asystentem rodziny		Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	
	Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom		Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z uwagi na przemoc domową Liczba procedur „Niebieskie Karty” Liczba rodzin objęta nadzorem kuratora sądowego	
	Objęcie Oddziaływaniami – Korekcyjno – Edukacyjnymi Rodziców krzywdzących dzieci		Liczba uczestników Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Rodziców krzywdzących dzieci	
Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, dostępnych formach wsparcia oraz informacji o instytucjach pomocowych	Promocja informacji o dostępnych formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, świadkom oraz osobom stosującym przemoc poprzez prowadzenie kampanii społecznych, rozdawanie ulotek, zamieszczanie artykułów w mediach społecznościowych		Liczba prowadzonych kampanii społecznych Liczba wydanych materiałów edukacyjnych np. ulotek, informatorów, plakatów, itp. w ramach prowadzenia kampanii społecznych	

	<p>Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i edukacji skierowanych do uczniów szkół oraz kadry pedagogicznej</p>		<p>Liczba przeprowadzonych warsztatów o charakterze edukacyjno – profilaktycznym z uczniami szkół ponadpodstawowych</p> <p>Liczba uczniów biorących udział w warsztatach o charakterze edukacyjno – profilaktycznym</p> <p>Liczba kadry pedagogicznej biorącej udział w warsztatach o charakterze edukacyjno – profilaktycznym</p>	
	<p>Specjalistyczna pomoc i edukacja dla osób doznających przemocy domowej oraz dla osób stosujących przemoc domową</p>		<p>Liczba uczestniczek Grupy Wsparcia dla Kobiet</p> <p>Liczba uczestników Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc wobec dorosłych członków rodziny</p> <p>Liczba uczestników Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową</p>	
<p>Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez zwiększenie świadomości na temat zjawiska przemocy domowej</p>	<p>Prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno - edukacyjnym, skierowanych do rodziców poprzez realizację szkoleń, warsztatów, spotkań z rodzicami, umieszczanie artykułów w dziennikach elektronicznych, na stronach internetowych szkół itp.</p>		<p>Liczba szkoleń/warsztatów/spotkań z rodzicami/opiekunami prawnymi dotyczących wdrażania prawidłowych metod wychowawczych i zwiększania świadomości na temat przemocy domowej</p> <p>Liczba artykułów o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym na temat zjawiska przemocy domowej, umieszczanych</p>	

			w dziennikach elektronicznych, na stronach internetowych szkół itp.	
Wspomaganie rodzin w tym rodzin zastępczych, szczególnie w zakresie opiekuńczo - wychowawczym	Wsparcie asystenta rodziny w zakresie kształtowania prawidłowych wzorców i postaw rodzicielskich		Liczba rodzin objęta wsparciem przez asystentów rodziny	
	Pomoc rodzicom biologicznym w odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w roli rodzica		Liczba rodziców biologicznych uczestniczących w „Szkole dla Rodziców i Wychowawców” w celu podniesienia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych Liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem przez Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych	
	Wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz oferowanie różnych form pomocy rodzinom zastępczym w kontekście pełnienia ról rodzicielskich		Liczba rodzin zastępczych objęta wsparciem przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej Liczba rodzin zastępczych korzystających z pomocy osób do pomocy w opiece nad dziećmi i w pracach gospodarskich Liczba rodzin zastępczych korzystających ze wsparcia wolontariuszy Liczba rodziców zastępczych uczestniczących w Grupie Wsparcia dla Rodzin Zastępczych Liczba rodzin zastępczych zawodowych, RDD	

			<p>oraz niezawodowych, uczestniczących w grupowej superwizji</p> <p>Liczba rodzin zastępczych zawodowych, RDD oraz niezawodowych, uczestniczących w indywidualnej superwizji</p> <p>Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem przez Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych</p> <p>Liczba rodzin zastępczych objęta wsparciem pedagoga ZPZ</p> <p>Liczba rodzin zastępczych objęta wsparciem psychologa ZPZ</p>	
	<p>Udzielanie poradnictwa specjalistycznego dla dorosłych</p>		<p>Liczba osób dorosłych oraz rodzaj udzielonego wsparcia specjalistycznego</p>	
<p>Pomoc specjalistyczna dla dzieci i młodzieży w tym doznających przemoc domową</p>	<p>Udzielanie pomocy oraz specjalistycznego wsparcia dzieciom i młodzieży w tym zagrożonym przemocą domową</p>		<p>Liczba uczniów wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”</p> <p>Liczba uczniów korzystających z pomocy szkolnego psychologa</p> <p>Liczba uczniów korzystających z pomocy szkolnego pedagoga</p> <p>Liczba dzieci i młodzieży korzystających ze wsparcia Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej</p> <p>Liczba zarejestrowanych zdarzeń w kontekście przemocy rówieśniczej</p>	

			<p>Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej objętych pomocą psychologiczną ZPZ</p> <p>Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej objętych pomocą pedagogiczną ZPZ</p> <p>Liczba wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej objętych pomocą psychologiczną</p> <p>Liczba wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej objętych pomocą pedagogiczną</p> <p>Liczba dzieci i młodzieży oraz rodzaj udzielonego wsparcia specjalistycznego w tym dla małoletnich doznających przemocy domowej</p> <p>Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, w której osobą doznającą przemocy domowej jest dziecko/dzieci</p>	
--	--	--	--	--

Sugestie, uwagi, pomysły dot. przeciwdziałania przemocy oraz realizacji Programu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....